GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu conceda ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunátória.

Anuiu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 21. Brasiovu 26|14 Martiu **1870.**

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 25 Martiu 1870.

Cá se ne sprijinimu si cu date autentice cele reflectate in numerulu trecutu in caus'a honvediloru si a modului de colecte, in parte fortiate si storse si dela romani si dela comunitatile romane, publicamu mai antaiu urmatóri'a corespondentia:

„Domnule Redactoru!

Cu ocasiunea asentarei in lun'a trecuta — la Olpretu prin d. vicespanu alu comit. Solnocului interioru s'au facutu provocari la „quasi libera contribuire pe séma bandei honvediloru". — Notarii comunali au fostu constrinsi a subscrie si din partea fiacarei comune cate 3—4 fl. v. a. fara scirea si invoirea comuneloru. — Acesti bani — parte s'au incassatu si administratu judiloru procesuali, — parte suntu in restantia, — dara comunele suntu din partea duiloru judi cercuali amenintiate cu terorismulu ecsecutionel; — asia dar' poporulu e fortiatu, e silitu si prin ecsecutiune — de buna voia? a contribui la band'a unei institutiuni, a carei nume in poporu insufla ingrigire — aducundu-si aminte de anulu 1848/9. — Astfeliu se intempla, Dle Redactoru! Poporulu de multe ori e constrinsu a contribui la astfeliu de intreprideri „**de buna vóla prin fortia**" — Óre d. vicecomite alu comitatului acestuia, candu ar' fi provocatu din partea romaniloru a face o colecta in favórea si folosulu natiunei romane, — precum, pentru fondulu unei academii de drepturi in limb'a romana, a unui teatru nationale romanu, — face ar' ceva?! — Nu mai credemu — ca-ci vedemu, ca totu ce e romanu ori in folosulu romaniloru nu le vine la socotéla, — dara pentru scopurile loru —, pentru fala si trufi'a ungurilora — ieau, tragu si bucatur'a din gur'a bietului romanu!

Pana candu totu asia? Candu se voru satura odata a totu róde din sudórea romanului? — Candu voru inceta a despoia pe bietulu romanu si de celu din urma cruceriu in interesulu loru egoisticu supematicu? 4—5 sute de ani inca totu nu li a mai ajunsu?!

De siguru comunele romane, fiindu provocate — si tienendu adunari comunali — nu ar' fi votatu, nici contribuitu de buna vóia — la astfeliu de intreprinderi, — dara asia fiindu fortiate — se potu desbraca pana si de celu din urma cruceriu. Ulceorulu inca merge numai pana odata la apa. —

De langa Somesiu in 5 Martisioru 1870.

Georgie Crisianu."

Cumca casulu acest'a nu e singuritu pe locurile acele, ci mai pretutindeni — si póte inchipui verucine; dar' déca respectivii inteligenti nu s'ar lenevi a luá condeiulu in mana la ori ce casu de asuprire fortiata si nelegala, amu puté compune o intréga statistica de asemeni esactiuni dela bietulu poporu romanu, pentru a ajutá interesele pure maghiare.

Se luamu de ecsemplu numai decisiunile adunarei comisiunei comitatului Turd'a, tienuta in 14 Martiu si vomu vedé, ca maghiarii de acolo ajutati de regimulu maghiaru -si voru redica, — chiaru si scóla reale, dotata parte mare si din sudórea romanului, care nu are in Turd'a mai nici unu institutu de crescere, dar' se procedemu dupa ordinea obiecteloru desbatute si decise in acéea adunare dupa referad'a lui „K. K.".

Dupace comitele supremu Georgiu Kemény deschise adunarea cuartalitia a comisiunei comitatului, in care accentuá intre altele necesitatea ajutorintii honvediloru si a adunarii ajutóriaioru pentru cas'a de invalidi honvedi si pentru ajutorinti'a celoru lipsiti de ajutória dintre honvedi, precum si pentru band'a musicale a honvediloru si provóca adunarea la imbraciosiarea propuseloru, adunarea de comitatu, cea malestrita compusa mai numai din unguri, indata decise, cá se se puna la cale si se se midiulocésca pentru band'a honvediloru colecte prin ajutoriulu judiloru procesuali séu solgabirei, cum se facú la Somesiu.

Totu deodata pentru cas'a de scutire séu de refugiulu honvediloru s'a ordinatu in asemenea modu colecte prin solgabirai se intielege, ca prin tóte satele; comitele supremu facú inceputu cu 100 fl.

Aceste colecte cu buna séma se voru face numai pentru honvedii maghiari, inse totu prin stórcerea si a pungei romanului, dupa analogi'a ce o vediuramu la Somesiu. Éca dar' si la colectele maghiare facute in folosulu specificu maghiaru romanii au dreptu la pretensiuni cuvinite pentru sacrificia. Cruceriulu romanului se se compute dara pentru ajutorirea veduveloru si a orfaniloru séu a aparatoriloru tronului dela '48—9 remasi mai multi neputintiosi din eroic'a lupta. Unu gravamenu a-cest'a, care striga resplatire in ceriu si tragere la tribunalulu eternei justitie pe pamentu si la opiniunea publica. —

— Comitele supremu mai presenta adunarei unu decretu dela ministeriulu de interne, prin care interesce ministeriulu cererea comisiunei comitatului Turdei, pentrucá se se arunce cate unu cruceriu pe fiacare florinu de contribuitiune pentru didirea unui edificiu la scóla reala infiintiandu pana va veni sum'a la 10.000 fl. si acésta in intregu cercuiu inferioru alu comitatului. Aici dara se provede maghiarulu cu arunculu pe contribuitiune pentru o scóla reala, inse nu fara stórcerea pungii si a romanului, si apoi scól'a reala maghiara romanului nu i folosesce mai nemica, pentruca nu póte invetia scientie reali in limba straina, pana candu nu va invetia cate 4—5 ani numai limb'a maghiara cá se póta apoi pricepe catva prelegerile. Óre n'a fostu nici unu romanu in adunarea acéea, cá se reflecte, cá crucierulu dela romanu se se adune pentru una scóla reale paralela in limb'a romana séu una alta decsebita pentru romani.?! — Éca absolut'a si urgent'a necesitate a punerei in lucrare a punctului 1 din program'a dela Turd'a lit. a) si dupa elu celelalte, déca nu voimu se remanemu totu ignorati si tacsati: O vos non vobis vellera fertis oves! —

Teiusiu 13 Martiu 1870.

Multu On. Dle Redactoru!

Desfasiurandu in un'a din Dominecele trecute, starea nefericitiloru Tofaleni inaintea poporului adunatu in beseric'a nóstra greco-catolica — si indemnandui — cá macaru crucerésce se adunamu si noi ceva spre ajutorirea acelora victime nefericite — in dóue Domineci s'au si adunatu nesce cruceri — in sum'a de 1 fl. si 70 cr., langa cari mai adaugundu 50 cr., dela dlu docente si 50 cr. dela betranulu taica dsale — si dela subscrisulu 1 fl. v. a. — in totu sum'a de 3 fl. 70 cr. — amu onóre a vii transpune rogandure sei adresati si transpuneti si mai departe. —

Esactiuni. Totu cu acesta ocasiune viuu a ve face inca o intrebare: — Sciti Dvóstra de reclamele ce se facu spre a se liberá cineva dela militia? — Este in acestea unu punctu fórte batatoriu la ochi, — pre langa col'a familiaria si atestatele ce le da antisti'a comunale — mai au lipsa bietii reclamatori inca si de o suplica — reclamare in sensu strictu. Intrebu si inca cu tóta staruinti'a — cine e datoriu (indatoratu respective) a face acéste reclame ori suplice ale reclamatoriloru? Si catu are de a pretinde pentru densele? Pre la noi bietii ómeni ambla cu septemanele de capu necagiti — ca-ci diu jude cercuale nu vrea se primésca in man'a si, séu nici macaru se se uite pe o atare suplica de reclamare — de nu o va fi facutu — respective adjunctulu duii sale (caci dnialui . . .) pentru care lucru — bietii ómeni reclamatori au se platésca de 3 pana in siese ori, cate siefe contiene reclamarea, si mai multu de 10—14 fl. v. a.! bietii ómeni! — Óre pana unde se voru estinde marginile acestei stari esceptionale? — Vedi Dle Redactoru de va fi cu potentia se afle unu resunetu acésta modesta intrebare*). G. S.

„Wie lange noch?" (Pana candu?)

Sub acésta intrebare publica „Osten" unu articulu in Nr. 12 catu se póte de imputatoriu. Dupa ce adica referéza, ca Col. Tisza a strigatu deputatiloru romani in dieta — candu vrea a midiulocí si pentru natiunea romana vreunu ajutoriu de cultura in bugetu — facundu gura mare: „ca in Ungari'a nu se mai afla alta natiune decatu cea maghiara, si déca romaniloru nu le place acésta, potu emigrá in Romani'a" —; dar' apoi tóta diet'a fara osebire de partita a urluitu cu Tisza aprobandui cele dise. Aici intrébа, ca-ce au intreprinsu deputatii romani facia cu batujocura acésta aruncata asuprale in faci'a intregei Europe? — Nimica, ci -si pregatescu celulaltu obradiu pentru alta lovitura, ce le va veni fara indoiéla, apoi aici ne apostroféza amaru dicundu, ca i se pare, ca romanii vreu se arate lumei, ca in Austri'a se afla unu poporu, care póte mai multu suferi si póte pórta unu jugu mai graru, décatu tóte celelalte popóra. Aici adauge o epifonema: „Ce ambitiune marcabile acésta!" — Si in fine le indrépta intrebari, ca pana candu mai voru a da lumei spectaculu acelu rusinosu de deputati, cari sacrifica prin politic'a loru cea orbita nu numai drepturile nationali, ci si onórea natiunei?

La acestu articulu nime nu are dreptu a respunde, decatu respectivii. Noi numai catu mai intrebamu pe scriitoriulu, ca de ce n'a consiliatu si pe sasi, cá circumspecti, se faca perghia la parasirea dietei? Romanii sciu, ca maghiarii au curagiu numai, pana unde le concede Austri'a si regele; rusinea dar' o aruncamu pe cei ce potu se dovedésca Europei tractare de civilitate européna cu unu poporu atatu de alipitu, a trai in concordia la una si aceeasi masa cu maghiarii, dar' la usia nu mai

*) Unele esactiuni cá acésta ma si alte nelegiuri trebuie aduse cu documente si inaintea congregatiuniloru municipali séu de comitatu si orasiu si satu si acele se sterpésca abusurile, celu pucinu alta data. — R.

multu! Judece apoi Europ'a, ca cine merita scutulu constelatiuniloru pentru civilitatea européna, cei ce suferu, ori cei ce producu si indura suferintiele!

— Min. cislaitanu numai ce se va dá preste capu. Dupace se tienú unu consiliu ministerialu in presenti'a Mai. Sale, in care nu se invoira nici ministrii intre sine in privinti'a reformei electorale, Giskra -si dede érasi dimisiunea. — Poloni tienendu adunare de clubu cu tóte respingerile in desbaterile resolutiunei inca totu n'au decisu a parasí Reichsrathulu; numai candu li se voru taiá tóte firele sperantiei, voru parasí senatulu si dupa densii slovenii. — Tirolesii nu se mai reintorcu, si poporulu nu reclama pentru alti alegatori, atatu le e de dragu si senatulu centralisticu, cu tóte, ca -su nemti. —

Cuventarea fericitului Ioane Cucu in caus'a centrului romanu,

tienuta in siedinti'a dela 11 Februariu a camerei deputatiloru.

(Capetu.)

Aici trebuie se spunu apriatu, — ca-ci vreu se fiu sinceru — ca ar' fi fórte de doritu si necesariu, ca elementulu maghiaru, carele posiede inca si astadi órecari drepturi de suprematiune facia cu celelalte nationalitati, se renuncie, in interesulu patriei, la acele prerogative (se audimu!).

Imperatulu Iosifu trai pentru una idea poternica, pentru ide'a de a germanisá tóte popórele sale; dar' tendintiele lui fura nimicite in tóte directiunile, cu tóte, ca potu se afirmu cu siguritate, cumca nici unu domnitoriu dinaintea lui séu dupa elu n'a doritu cu mai multa caldura fericirea popóreloru sale; dar', de alta parte, credu, ca nici unu domnitoriu n'a necunoscutu mai tare drepturile popóreloru sale ca tocmai imperatulu Iosifu (e adeveratu! in stang'a).

Asia este, onor. camera, déca, condusi de considerationea ecuitatii si chiaru radiemandu-ne pre legi positive, redicamu vocea nóstra in favorulu egalitatii, éca, dlu deputatu Jankovits si altii vinu si ni arunca, ca facemu cestiune de nationalitate. Déca tacemu, atunci damu ocasiune pentru insinuationi si mai periculóse (se audimu!). Cestiunea de nationalitate a produsu, in trecutulu celu mai de aprópe, una crise in ministeriulu din Vien'a, candu minoritatea acusá pre maioritate, pentruca nu inventa una asemene modalitate ca si cea inventata de guvernulu din Ungari'a, unde nationalitatile petrecu una viétia de paradisu! (strigari din partea maghiarilora: asia este!) ba unu amicu alu intereseloru Ungariei, precum este diuariulu „Neue freie Presse", merge si mai departe si dice, ca guvernulu lui Andrássy a reesitu a cumperá pre una parte din factorii nationalitatiloru si a intimidá pre cecalalta parte (sgomotu in drépt'a).

Mie inse, onor. camera, -mi place a nu crede, ca vreunulu din representantii de aici ai natiunei romane se se lase a fi cumperatu; déca se afla inse unde-va si atari ómeni fara conscintia, apoi ei nu impórta multu, ca-ci densii voru poté fi cumperati de tóte guvernele; dar' ca noi, acei ce suntemu aici, condasi de cele mai sincere intentiuni patriotice, nu suntemu intimidati, cutediu s'o afirmu cu tóta resolutiunea (aprobare in stang'a estrema. Sgomotu in drépt'a).

Aruncandu privirea mea, onor. camera, asupra siedintiei din 14 Novembre a sesiunei trecute, in carea s'a pertractatu proiectulu de lege pentru ajutorarea teatrului nationalu serbescu, cu tóte, ca atunci nu faceamu parte din acésta camera onorabile, totusi m'asiu poté provocá la intregu cursulu discusiunei, precum l'amu cetitu in diuarie, — m'asiu poté provocá la Franciscu Deák, onor. deputatu alu cetatii interne din Pest'a, la condeputatii mei, Nyáry si Iránka si la altii, cari purcesera inca si atunci, in respectulu acest'a, din principiulu ecuitatii. Este adeveratu, ca nici romanii nici serbii n'au inca teatre; dar' chiaru fiinduca nu le au, trebuie create (sgomotu).

Romanulu cultu si liberu, serbulu cultu si liberu nu potu se fia pericalosi pentru maghiarulu cultu si liberu. Si aici -mi vine in minte cuventulu ce unu barbatu dintre cei de frunte ai continentelui adresá in 1848 principelui Metternich (in Vien'a) contra tendintieloru germanisatórie; acelu barbatu a disu „Lasati-ne se fimu poloni si boemi, si vomu fi buni austriaci; dar' déca veti voi se ne faceti austriaci, noi vomu remané si atunci poloni si boemi!" Permiteti-mi, onor. camera, se aplicu asupra reporteloru nóstre acésta afirmatiune si se ve rogu, onor. camera, se ni concedeti, cá se remanemu romani si serbi (voci: Poftiti numai, poftiti!) si noi vomu fi patrioti buni; déca veti voi inse se ne faceti cu sil'a maghiari, noi totusi vomu remané romani si serbi! (Aprobare.)

Dela crearea legei de nationalitate, candu mai multi onor. membri ai camerei desvoltara nesce pareri inspirate de una adeverata intieleptiune de statu, de atunci si pana astadi cetatianii Ungariei s'au inavritu cu esperientiele unui anu. Amu vediutu progresele vietiei sociali in giurulu nostru; amu oserbatu si oserbamu inca miscamentele mari de nationalitate in partea dincolo de Lait'a a imperiului, din cari avemu se invetiamu, ca trebuie se nisuimu a ne intielege unii pre altii din tóte respectele, se procedemu cu incredere unii facia cu altii si se ne sprijinimu unii pre altii. Acést'a ni-o dicta intieleptiunea politica de statu, carea iea in consideratiune nu numai diu'a de astadi, ci -si aduce aminte si de ori si si calcula si pentru diu'a de mane, cu unu cuventu, intieleptiunea politica, carea invétia din esperientiele trecutului si pune temeiu pentru unu venitoriu stabilu (aprobare).

In urm'a acestor'a, onor. camera, cu voiesu cu tóta curatienï'a animei mele sum'a de 62.000 fl., séu, dupa statorirea comisiunei finant., 59.000 florini in favorulu teatrului nationalu (maghiaru); credu inse, ca este cu totulu ecuitabilu, ca atunci, candu votamu din contributiunea comune a tierei ajutoriu pentru promorerea culturei elementului magiaru, se ajutoramu in asemene proportiune si scopurile de cultura ale celorulalte nationalitati.

Eu nu credu, onor. camera, se se afle, ca-ci ar' fi lucru fórte dureresu, déca s'ar aflá in acésta camera numai unu singuru deputatu, carele se nu cuprindia importanti'a, ecuitatea si justiti'a principieloru ce avñi onóre a le desfasiurá. — Dreptu-ce, recomendu atentiunei onor. camere motiunea facuta de condeputatulu meu Iosifu Hodosiu. — „Fed."

Dela diet'a Ungarici.

Reservandune publicarea cuventariloru deputatiloru romani din siedintiele trecute, trecemu la siedinti'a din 15 Martiu, in care se desbatú asupra estraordinariului ministeriului pentru apararea tierei cu: 205.900 fl. si 1 milionu remasu din an. 1869, cu totulu se si primi 1,205.900 fl.

Dupa acésta se luá inainte cestiunea fiumana, decidenduse, cá ministeriulu se fia imputeritu a introduce unu provisoriu, numinduse in locuiu comisariului unu gubernatoru; ministeriulu se primésca si conduca administrarea cetatii si a districtului Fiumei, ér' comitatulu Fiumei se lu predè gubernului autonomu alu Croatiei dispunendu gubernulu si in privinti'a causeloru comerciale si marinarie. —

In siedinti'a din 17 se asiédia bugetulu dietei pentru lun'a lui Martiu priminduse cu 79.443 fl. 8 cr. v. a. Dupa acésta se ceti proiectulu comisiunei pentru inmultirea civilistii regesci si une alte obiecte. —

In siedinti'a din 18 se referira despre 105 petitiuni decidenduse, cá se se dè la ministeriale de specialitate.

Min. de finantie fù provocatu din partea dietei, cá se **oserbeze acuratu legile,** care le a interpretatu falsu, luandu aruncaturele pentru desdaunarea pamentului si dela cei ce didira case nóua in Pest'a, pre candu dupa legea din 68 tóte casele nou didite suntu libere de contributiune pe timpulu determinatu.

La vreo 5 petitiuni ale jidaniloru se decide, cá se nu se ecsecuteze conclusele congresului israelitu prin aplicare de midiulóce ecsecutatórie din partea statului, ceea ce se si primesce, dupa ce Franciscu Deák vorbi, „ca statulu n'are dreptulu de a tiené in unire desbinarile dogmatice prin midiulóce de sila", pentruca nimenui nu se póte face sila in lucrurile credintiei si nime nu se póte sili a indeplini vreo afacere religiósa, pre care nu o vré. — S'a primitu si proiectulu de pensiuni pentru organele reginului centrale dela 1848 pana 1867. —

In siedinti'a din 19, Danila Irányi pune inaintea camerei dóue proiecte de lege despre institutiunea celoru adulti séu crescuti si despre desfiintiarea pedepsei corporale prin scoli. Ministrulu de finantie Lónyay aduce unu proiectu de lege despre mesuraturele catastrale si anuncia, ca primele monete unguresci de auru de cate 4 si 8 fl. in anulu 1870 se afla tiparite si arata mustra in camera. — De aici se pertractá proiectulu pentru a se mari civilist'a regelui la 3,650.000 pe restimpe de 10 ani, care se si primi sub numire civilist'a regelui, dupa une opusetiuni ale slangei. —

Vien'a 18 Martiu. (Corespondintia originale.) „Patrudieci de mii de martiri cauta la noi. — Confusiunile cislaitane. — Duelulu Bourbon-Montpensier. — Dela conciliu.) Foile locale de séra, publica cu satisfactiunea propria inamiciloru nostri politici, diferiati'a nascuta in sinulu clubului deputatiloru nostri nationali din Pest'a. Publiculu romanu este informatu, despre acestu incidinte, prin organele nóstre si cu deosebire prin energic'a procedere in acestu punctu a „Federatiunei". Departe de a atacá onórea clubului nostru nationalu in genere si fara a avé catu de pucina indoiéla in trecutulu si bunele intentiuni alu fiacaruia membru in specie, totusi ne punemu intrebarea, déca decisiunea maioritatiei clubului pentru primirea respectivei sprijinirea propunerei lui Iránka, relative la pensionarea honvediloru, atatu din punctu de vedere nationale, catu si politicu, au fostu acea corecta séu cea pucinu oportuna? Cu cea mai deplina liniste a sufletului nostru trebuie se marturisimu, inainte de tóte, ca nu. Nu este oportuna, nici nationale. Cine au petrecutu trist'a tragedia a anilor 1848—49 si au vediutu, ce barbarismu s'a ecsercitatu si in ce modu s'a masacratu popórul, fara catu de pucina misericordia, va intielege, ca-ce simtieminte póte se insufle poporului honvedismulu. Intrebamu dara, este óre detorinti'a nóstra patriotica, este nationale, a premiá crudelitatile comise contra nóstra? Honvedismulu -si au pastratu una pagina prea trista-sangerósa in istori'a nóstra nationale, decatu cá se merite ajutoriulu, sudórea nóstra si a numerósei multimi a orfaniloru rapiti de scutulu parintiescu!!

Fara a ne demite, precum amu disu, in combinatiuni audace, mai voimu a atinge unu singuru punctu. Totu romanulu sustiene, ca lupt'a nóstra din 1848—49, nu au fostu una lupta de pasiune, ci lupt'a principiiloru eterne, una lupta de dreptu, patria si tronu; prin acésa dar', ca noi acordamu recompense séu pensiuni inimiciloru nostri, resulta cu necesitate logica, ca noi insine desaprobamu trecutulu nostru, prefacemu virtutea in crima, intórcemu si falsificamu faptele istorice, in contra careia totudéun'a trebuie se protestamu. Asia se ar' poté dar' intemplá, cá mane-poimane unu Rössler se vina a ne demonstrá din ins'a -si necunoscinti'a nóstra, ca nu noi amu luptatu pentru dreptu, ci contra dreptului.

In casulu celu mai favorabile, una procedere analóga cu cea din cestiune, ni se ar' poté considerá numai cá unu actu de animositate din partea nóstra. In politica inse nu ecsiste animositate si cine crede acést'a se insiéla. Apoi nu e nici la rondulu nostru si nici convenabile cu legitimele nóstre aspiratiuni, cá noi se acordamu animositate acelor'a, cari fiindu stapanii nostri, ne au calcatu si ne calca in tóta diu'a drepturile nóstre in modulu celu mai arbitrariu.

Acestea suntu motivele, din cari amu trebuitu se purcedu la dejadecarea incidintului presente si fara óre-care ostentatiune trebuie se marturisescu, ca dlu Stanescu au fostu la inaltimea misiunei sale, candu au strigatu colegiloru sei: „Patrudieci de mii de martiri cauta la noi, ei pretindu satisfactiune!" Si generatiunile viitóre voru sci multiumí dlui Stanescu a fi espusu si caracterisatu, in modulu celu mai eclatantu, istori'a revolutiunei din 1848—49 in una singura sentintia.

Confusiunile cislaitane totu inca nu voru a se complaná. Regimulu purcede cu una temere, ba frica si cu multa finétia politica in resolvirea „resolutiunei galitiane" asia, incatu se pare, ca i lipsesce voia sincera de a desface acestu nodu complicatu; apoi pretinde a i se dá garantii pentru casulu, candu Galitiei i se ar' concede pusetiunea escceptionale pretinsa in resolutiunea galitiana. Organele cochice din contra vedu in acést'a procedere numai una manevra fina politica imaugurata cu scopu, de a soduce pre ablegatii poloni, cá se remana in senatulu imperiale, ca-ci esindu acesti'a, senatulu numai póte fi decisivu; de acea opusetiunea boema, prin organele sale, profitéza de tenacitatea regimului si pretinde a fi deplinu justificata inaintea lp-

mei, ca Rieger si Sladkorsky au refusatu, in modulu celu mai corectu, invitatiunea de cointielegere a ministrului Giskra sustienendu, ca altcum i ar' fi portatu de nasu si pre ei, cá pre poloni.

Despre duelulu, care avù locu nu departe de Madridu, intre infantele Don Enricu de Bourbon si ducele Montpensier, diferesca reporturile. Una versiune voiesce a sci, ca dupace s'au schimbatu odata pistólele intre ambii duelanti fara succesu si alu doilea a abdisu infantelui de Bourbonu, ducele Montpensier i a oferitu gratia, pusceandu in ventu. Infantele inse refusà acést'a gratia dicendu: „Steu'a mea doresce, cá se moriu.“ Inaintandu acum duelantii in distantia de 24 de urme infantele nu perdutu si a treia óra si tientindu ducele Montpensier asupra-i lu culcà numai decatu. Ce? striga Montpensier. „Este mortu“ fù respunsulu medicului. Atunci Montpensier aducendu-si aminte de prunciî infantelui replicà: „sermani copii!“ Impresiunea, ce au facutu acestu tristu evenimentu asupra lui Montpensier, au fostu atatu de mare, incatu ametì. Corpulu infantelui fù pusu pre carru si transportantu in Madridu. Montpensier insu-si au cadiutu la patu si au fostu silitu a-si lasà de dóue ori sange.

Infantele Enricu de Bourbon este fratele regelui de Spani'a, Francisc'u, sociulu esreginei Isabel'a. Sub domni'a acesteia au imbracatu postulu de vice-admiralu; pre timpulu revolutiunei din Septembre a fostu inse lipsitu din postu si petrecù in Parisu cá omu privatu.

Acést'a catastrofa sangerósa va fi pentru Montpensier unu impedecamentu in pretensiunile si aspiratiunile lui la tronulu Spaniei.

Dupa scrile din Rom'a pana eri -si voru fi datu toti prelatii parerile loru relative la dogm'a infabilitatii; astadi se va discutà in publicu si mane, in din'a St. Iosifu se va publicá. Poterile se arata catu mai pasive facia cu cele, ce se petrecu in conciliu; asia se afirma positivu, ca ministrulu Lanza s'au esprimatu francu, ca Itali'a nu va luá nici un'a actiune la cele ce se petrecu in conciliu; asemenea s'a declaratu regimulu Spaniei, de si nu necunósce, ca beseric'a din Spani'a, care altcum e fórte toleranta, póte se sufere multu prin decisiunile din Rom'a. — p —.

Vien'a 20 Martiu. (Apelulu junimei din Sibiiu. — Conferintie opositionali pastano. — Afacerea madridensa. — Meetinguri serbesci.) Fara a recriminá tristulu nostru trecutu, scimu cu totii din esperintia, ca nici unu regimu, fostau elu constitutionale séu neconstitutionale, n'au facutu nemicu pentru cultur'a si prosperarea nóstra nationale; si privindu la tendintiele egoistice unguresci, cari s'au manifestatu cu ocasiunea desbaterei bugetului ministeriului de culte de mai deunadi, ne potemu deplinu convinge, ca nici in venitoriu nu vomu fi mai bine considerati. Misiunea nóstra este si remane, cá noi insine se ne cultivamu si ingrigimu de prosperarea nóstra. De aceea salutamu cu recunoscintia si satisfactiune initiativ'a tenerimei, de a se ingrigí insa-si de cultur'a si prosperarea sa, cu atatu mai multu, cu catu insa-si dà celu mai éclatantu testimoniu, despre maturitatea ei seriósa si aspiratiunile ei nobile. Adeveru este, ca nici pre unu terenu alu activitatii tenerimea nu se va aratá mai demna de iubirea si simpathi'a nóstra a tuturoru, decatu pre campurile museloru. Tenerimea din Sibiiu si Clusiu nu va remané isolata, ci credu, ca ecoulu loru puternicu se va resfrange si va aflá resunetu puternicu la toti colegii loru; ér' datorinti'a nóstra, a betrauiloru, este, se ajutamu cu tóte poterile junimea, caci in ea se oglindesce viitoriulu nostru.

Foiei „Polik“ i se scria din Pest'a, ca intre deputatii nationali, romani si serbi, si intre opusetiunea maghiara se tienu conferintie, cu scopu de a se unf asupra unui programu, pentru una procedere si actiune comuna. Bas'a cointielegerei, dupa coresp., este proiectulu despre legea nationalitatiloru, susternutu in sesiunea trecuta de deputatii romanii si serbi. Cei delegati din partea deputatiloru romani sunt: Alecsandru Mocioni si Dr. Hodosiu, Svet. Miletics din partea serbiloru, ér' Irányi, Kallay, E. Simonyi si Madarász din partea opusetiunei maghiare. Pana acum, dice coresp., s'au tienutu patru conferintie, la care Madarász inca nu au participatu, pentru a-si desvoltà punctulu seu de vedere. Se scria, ca p. 1, cá dupa maioritatea locuitoriloru se se determine limba, s'a primitu. — Se primésca totu si déca maghiara va remané limb'a legislatiunei si cea diplomatica, noi totu suntemu amenintiati, déca nu va introduce regele limb'a latina de limb'a legislatiunei si comunicatiunei oficióse, care se póte reabilita, fiindu protinsa si de dreptulu istoricu de 900 ani.

Relativu la duelulu Bourbon-Montpensier se dice, ca cestu din urma fù trasu inaintea tribunalului de justitia, inse liberatu sub cuventu, ca nu va parasí Madridulu. Dupa codicele penale din Spani'a Montpensier va fi dejudecatu la inchisóre de 10—12 ani séu, in casulu celu mai favoritoriu, pre langa perderea dreptariloru cetatienesci, va fi dejudecatu la escilliulu micu, adica va trebuí se petréca 4—5 ani in departare de 10 mile dela locuintí'a sa si dela loculu, unde s'au petrecutu acést'a scena trista. In ambe casurile au finitu-o cu pretensiunile la tronu.

Pre candu noi romanii se pare, ca amu amutitu in viéti'a nóstra politico-sociale, pre atunci serbii desvóltа una miscare respectavera. Cu pucine dile mai inainte avù locu in Neoplant'a unu meetingu serbescu si pre astadi se anuncia tienerea unui meetingu in Versetiu, pentru a votá incredere dep. Miletics. Se nu uitamu nici unu momentu, ca popórele -si castiga libertatea numai si numai prin sene inse-si. — p —.

A. V.

Cronicu esterna.

ROMANI'A. Din siedinti'a camerei din 28 Febr. (Urmare din Nr. tr.)

Dupa min. de resbelu d. G. Brateanu rostesce unu lungu discursu, prin care sustiene lucrarea comisiunei si aréta, ca nu armatele permanente facu puterea unei tieri, ci militiele, armarea tuturoru cetatianiloru.

D. Cogalniceanu combatendu, din nou pe d. Florescu, ei spune intre altele, ca prin modulu, in care pune si discuta cestiunile, se póte dice, ca si-a castigatu portfoliulu ministeriului de resbelu, ca-ci singuru va puté aplicá ceea ce propune.

Combate sistem'a gresita de a se desfiintiá mai antaiu armat'a permanente si apoi a se organisá militiele. Acestea trebuiescu organisate pe catu timpu este o armata permanente si apoi, dupa ce voru fi organisate, se va puté desfiintia incetu, incetu o parte din armat'a permanente. Se nu se dica, ca nedesfiintiandose armat'a, nu suntu oficiri pentru organisarea militieloru, ca-ci mai unu mare numeru din acesti oficiri sunta deja numiti, si apoi legea prevede, ca chiaru oficiriî in retragere se fia intrebuintiati la organisarea militieloru, -si ar' fi o mare grescéla de a nu intrebuintiá acesti omeni cu cunoscintie speciali.

Nu dela armata se potu si trebuie a se face economii, asemeni economii ar' fi cele mai nenorocite; economii seriése, de milióne, se potu face numai prin o reorganisare completa a administratiunei. Nu va votá dar' licentiarea nici a unui singuru soldatu.

D. ministru de resbelu lea curentulu numai pentru a asecurá pe camera in privinti'a unei nedomiriri ce se manifesta. Acesa este temerea, ca nu va organisá militiele. D. ministru asecura pe camera, ca va face totu ce i va stá in putintia, pentru a organisá militiele, ca-ci e convinsu, ca ele suntu chiaimate a luá o parte principale la aperarea tierei; inse, fiindu omu tacticosu, cum dice greculu, voiesce se organiseze mai bine incetu si bine, decatu rapide si reu. Pentru a linisti dar' orice banuiéla, promite, ca va face anulu acest'a concentrari de militie in judeciele acele ale caroru deputati aréta mai multe banuele in acésta privintia; previne inse pe camera, ca va trebuí se voteze o sporire de cheltuiele pentru aceste concentrari.

D. Florescu sustiene din nou lucrarea comisiunei; respinge emendamentulu dlui Blaremberg, care inse in siedinti'a din 2 Martiu totu se primí in contra comisiunei, ce vrea a desfiintiá la batalióne, si s'a primitu inca cu mare maioritate. S'au mai primitu si celelalte capitule cu pucine reduceri pana la capitululu 17 despre militie, unde comisiunea reducese 148.720 lei dela 212 capitani ceruti pe an. 1870; Blaremberg inse propuse a se scadé gradele comandantiloru, si se nu se infiintieze batalionele de orasie, reducere de 600.000 lei.

La capit. 19 concentrari de trupe si insurectie comisiunea a redusu 100.000 lei — si aici incepù d. Cogalniceanu desbaterea asupra formarei militieloru asia:

D. M. Cogalniceanu aréta, ca d. ministru a espresu dorinti'a a incepe formarea militieloru. Anulu trecutu a fostu cheltuieli cu tabar'a dela Furceni. Aici inse este loculu a se desvoltá cestiunea militieloru. D. Voinovu a disu, ca legea nu se póte suspende pe nimeni. In adeveru, legea de militie s'a votatu la 1866 si tóte camerele, care au fostu au espresu dorinti'a se se organiseze militiele. O mare maioritate a acestei camere a sustienutu bugetulu acest'a pentru militii. Suntu multi oficiri, capitani respanditi in **tóta** tiér'a, cari primescu léfa fara a avé vre o ocupatiune. Acést'a e periculosu candu ei suntu juni.

Sustiene dar' a se convocá militiele. Nu inse asia precipitatu, de odata 3—4 sute de mii, ca-ci n'amu avé arme, patrontase etc. Militiele se voru convocá treptatu, incependu cu cei ce au mai purtatu arme si nu 300 mii, ci 30 mii ar' fi destulu anulu acest'a. Róga dar' pe d. ministru a pune in aplicare legea spre a nu face o ciudata positiune celoru ce l'au sustienutu. Puterea armata e puterea tierei, si a desorganisá militiele ar' fi a calcá legea. Sustiene dar' a nu se primi reduceri.

D. Iepurénu aréta, ca d. Cogalniceanu a fostu la guvernu si n'a aplicatu legea militieloru; dar' séu ca n'a voitu s'o aplice si atunci e culpabile, nici celu pucinu, ca a indemnatu pe colegiulu seu s'o aplice; séu ca n'a potutu.

Conduit'a dlui Cogalniceanu e unu argumentu cá dsa se recomande d. ministru cea mai mare prudintia. Astadi, candu locuitorii suntu imporerati, ce ar' fi candu ei s'ar mai chiamá se faca si acestu beilicu? Nu póte o natie in 5—6 ani realisá reforme militarie, sciintifice, sociale etc., pe cari alte tieri le au realisatu in decursu de dieci de ani. Legea rurale a adusu perderi, caderea agriculturei. Au venitu apoi epizootiele, vitele au muritu cu sutele; porumbulu s'a suitu la 7 galbeni chil'a, si locuitorii din timpii aceloru ani nefasti suntu inecati in detorii. Ei datoresca pentru sioselе, pentru pamenturi, pentru contributiuni de pe la 1867, sute de galbeni. Lucrarea sioseleloru atrage mare parte din bracie. In atare positiune, datorii, munca, — aveti óre curagiulu a indemná pe guvernu se mai convóce militiele, pentru 14 dile, care se facu 20—24 dile? Candu óre ast'a. Éra'u nu. Tómn'a? Apoi déca providenti'a de n'ar fi fostu mai prevediétória cá ómenii, locuitorii in tómn'a ast'a n'ar fi potutu se-si culéga porumbulu.

Apoi adaugeti noile imposite.

Si acum se se rapésca agriculturei mille de bracie?

Cunósceti ce spaima complita a cuprinsu pe locuitori, candu oficiriulu s'a dusu de ii a inscrisu si le-a spusu, ca are se i iea la ósta? Locuitorii nostrii sateni nu suntu asia de abnegatori. Ei nu se potu compará cu aceia din alte tieri, cu cei din Germani'a, spre ecsemplu, unde timpii nefasti si de pericliu au facutu a se desvoltá de odata simtiementulu de patriotismu, unde s'a potutu astfeliu lesne nationalisá landwehrulu. Vedeti in Franci'a, dice d. Iepurénu, unde, cu totu ecsemplulu ce a datu Sadov'a, nu póte suferí natiunea nóu'a organisare militaria, dupa modelulu Prusiei. Apoi in Prusi'a cultur'a este atatu de desvoltata incatu la 1866 s'au gasitu 80.000 de bacalaureati suptu uniform'a soldatului din landwehr. Cu o asemene cultura este lesne cá unu cetatianu, avendu tóte simtiementele mai desvoltate, se se deprinda lesne si bucurosu la arme. Inse la noi, in starea de cultura, in care suntemu si cu terminulu de trei ani numai in armat'a permanente, este preste putintia a se armá tiér'a, dupa legea de armare, care dupa dsa este o fantasmagoria. Totu ce póte face ministrulu, este cá prin soldatii licentiati se deprinda pe locuitori la arme si i invetie escercitiele militarie scl.

D. Boliacu combate cu multa vigóre pe d. Iepurénu, dicendu'i, ca dlui uita, ca militiele si numai militiele au pastratu ecsistenti'a statului românu in timpu de optu secli. A facutu multa istoria straina d. Iepurénu, dar' numai istori'a nationale n'a facutu si nu -si a amintitu de locu trecutulu natiunei romane; si apoi de ce óre n'a facutu istori'a natiuniloru vecine? De ce n'a spusu ce a facutu Serbi'a, care este tóta armata in militie? De ce n'a spusu de Ungari'a, care este calare pe noi si are deja 300.000 de militie?

D. Boliacu sustiene, ca tocmai din contra de ceea ce dice d. Iepurénu, locuitorii departe de a se plange de militie, intréba mereu candu li se voru dá arme. Déca d. Iepurénu se plange, ca impositele suntu grele, pentru ce a votatu dlui acele imposite? Terminandu, d. Boliacu aréta din nou importantí'a nationale a militieloru si esprime sperantí'a, ca camer'a va votá totu ce va puté ajutá votarea militieloru.

D. Florescu, reportatorule, respinge sporirea de cheltuiele cerute pentru concentrarea militieloru, pe temeiu, ca enormulu deficitu ce este in bugetu, face imposibile acésta sporire.

D. ministru de resbelu aréta, ca, dicendu ca va urmá cu prudentia in organisarea militieloru, n'a intielesu de locu, ca va incetá cu organisarea loru, ci din contra va lucrá necontenitu spre a le organisá. Inse nefiindu destule midiulóce anulu acest'a, a disu, ca nu va puté concentrá in tóte

judeciele militiale, ci numai intr'unu numeru marginitu de judecie. — D. ministru combate apoi pe d. Manolache Costache, **dicendu,** ca satënulu romanu nu este de locu astfelu cum ilu arëta dsa, ci din contra va fi totudëun'a fericitu de a avé o pusca in mana. Sunt-insé altele, cari se opunu la organisarea rapede a militieloru, este diferiti'a intre sistem'a de pusce, date in man'a soldatului, si aceea ce are a se dá in man'a militianiloru, astfeliu incatu soldatulu, care trebuie se instruiésca pe militianu nu se scie servi de acea arma; mai este apoi dificultatea ce creaza lips'a de depositede arme si multe judecie refusa de a-si crea asemeni depositе. Mai erá inca o dificultate: lips'a de munitiuni pentru puscele aduse din Americ'a, ce sunt'u a se dá militianiloru, ca-ci abia acum au inceputu a se fabrică cartusiele pentru acele pusce.

Terminandu, d. ministru esprime sperantï'a, ca mai multe din acste dificultati se voru netedi si anulu acest'a chiaru va convocá militiele din cateva judecie. Insé, finduca aceste convocari voru fi restrinse, d. ministru dice, ca sum'a alocata de comisiune pentru acest'a este deajunsu.

D. Voinovu combate cu multa energia si elocintia pe d. Iepurénu, cerendu cá camer'a intrége se protesteze contra domnului Iepurénu, care vine se calumnieze natiunea in senulu representatiunei ei, si s'o arëta chiaru strainiloru cá lasia, lipsita de orice simtiu de demnitate, de barbatia si de patriotismu. Din fericire, natiunea romana nu este asia cum o arëta d. Iepurénu si ea asiépta cu nerabdare se i se dé armele ce i s'an promisu.

Multiamesce dlui ministru de resbelu pentru simtiemintele ce a espresu, lu róga se staruiésca intr'ensele si se urmeze cu activitate aplicarea legei militieloru. D. Iepurénu a criticatu acea lege cá si legea rurale, insé acum nu se critica acste legi, si d. Voinovu nu va urmá pe d. Iepurénu, care a fostu totudëun'a contra improprietarirei satënului si acuma regreta acea improprietarire; déca ar' fi a se discutá acum efectele improprietarirei, atunci si d. Voinovu va arëta, ca nu legea rurale este caus'a de s'au ruinatu locuitorii dela Giulesci, caus'a acestei ruine sunt'u cinci ani de fómete necontenita, si mai cu séma vecinatatea comunei Giulesci.

Terminandu, d. Voinovu protesta din nou contra calumnieloru, pe cari d. Iepurénu le-a aruncatu asupra natiunei romane, cere dela d. ministru aplicarea imediata a legei de armare, si dela camera votarea unui creditu suficiente pentru concentrarea militieloru.

D. Cogalceanu propune, prin emendamentu, a se trece in bugetu pentru concentrari de militie sum'a din anulu trecutu, adica 498.300 lei, pe temeiu, ca nu este nici unu cuventu, ci din contra fórte reu, a se concentrá militiele din unele judecie numai. Insé déca d. ministru spera, ca cu sum'a alocata de comisiune va puté concentra militiele din tóte judeciele, atunci d. Cogalniceanu promite a-si retrage emendamentulu seu. Dupa acest'a d. Cogalniceanu combate pe d. Iepurénu si arëta grav'a erore istorica, in care a cadiutu dlui, candu a relatatu crearea Landwehrei in Prusi'a. D. Cogalniceanu espune apoi ca multa precisiune si luciditate, cari erau impregiurarile in cari s'a creatu Landwehra si cum s'a organisatu ea.

D. G. Cantacuzino, in pucine cuvinte bine simtite si bine rostite, protesta contra opiniuniloru emise de d. Iepurénu si contra tabloului ce a facutu dlui despre poporatiunea rurale romana.

D. Al. Lahovari respinge asemene orice solidaritate cu opiniunile dlui Iepurénu, insé arëta totudeodata ca asemene protestari sunt de prisosu, ca-ci fiecare deputatu vorbesce in numele seu propriu, candu nu declara espresu, ca vorbesce in numele unei partite.

Se inchide discutiunea; se pune la votu si se respinge emendamentulu dlui Cogalniceanu. Se primesce apoi lucrarea comisiunei, care este o reducere de 100.000 lei, reducere cu care s'a unitu si guvernulu.

Se primesce cu pucina discutiune capitulu XX, relativu la o cifra de 50.000 lei pentru misiune straina de instructiune.

La capitulu XXI, guvernulu prevedíase in bugetu sum'a de 578.000 lei pentru echipamentulu militieloru; comisiunea a redusu acésta cifra la 300.000 lei. D. ministru de resbelu se unesce cu acésta reducere, pe temeiu, ca va dá militianiloru echipamentulu celu, care se va luá acum dela armata pentru a i se dá altulu nou. Camer'a primesce reducerea.

Comisiunea a suprimatu capitolulu XXII, relativu la remontarea a 200 cai. Guvernulu si camer'a primescu suprimarea.

La capitolulu XXIII, guvernulu ceruse in totale o cifra de 1,000.000, comisiunea a lasatu numai 200.000 lei pentru materialu de artilerie, si 400.000 lei pentru materialu de geniu, din care 200.000 lei pentru a se pune in miscare o sectiune dela arsenalulu inceputu la Targoviste.

D. Cogalniceanu spune, ca va votá si acesti de pe urma 200.000 lei, insé nu intielege ce s'ar puté face cu o suma atatu de mica pentru a se pune in miscare lucrarile arsenalului dela Targoviste. Se intinde apoi in consideratiuni economice si strategice, cari nu suntu in favórea arsenalului dela Targoviste.

D. Florescu combate, se intielege, pe d. Cogalniceanu, spuindu mai antaiu, ca punerea in miscare a singurei sectiune de rotaria dela arsenalulu dela Targoviste va fi unu isvoru de avutie si de progresu pentru tiéra. Respunde apoi consideratiuniloru strategice ale dlui Cogalniceanu, demonstrandu, ca Targovistea este unu puntu fórte favorabile pentru stabilirea unui adapostu in casu de retragere a armatei.

Siedinti'a se redica fara a se dá unu votu.

In siedinti'a din 3 Martiu se primesce si termina intregu bagetulu de resbelu. —

— „Gardistulu civicu" ne repórta dela Galati, ca „sburlit'a Dochia, scuturandu-si pardalnicile de cojóce" a implutu stradele de zapada, incatu la „fiecare pasu se intalnieá cate unu mórman de omeţa imaltu de unu stanjinu si sémena cu baricade, in catu potu se compromita pe pucinicii galatiani, ca adica si ei ar' fi republicani, revolutionari etc. etc." Se vede ca tempestatea acésta deodata s'a republicanitu pe tóte locurile, ca-ce si aici in Brasiovu si prin provincia, ma pana la Vien'a incolo, póte ca preste tóta Europ'a, se spune, ca a cadiutu asemene mana ghiciósa cu frigu sibericu, care inse de caldur'a impoteritului sóre se topesce; éca si in natura caldur'a si lumin'a mistuesce tóta asprimea. —

— Intre min. Franciei c. Daru si Ollivier s'a inceputu o incordare pentru Rom'a, pentruca Daru a procesu pre delicatu cu notele sale; Ollivier pretinde cu energia rechiamarea trupeloru francese din Rom'a, pentruca acésta -si bate jocu de propunerile puteriloru, care vréu a se uní pentru unu pasu comunu. Jules Favre va face interpelatiune in camera si Daru apromite respunsu categoricu. —

Napoleonu provóca intr'o scrisória pe Ollivier, cá se faca proiectu de lege de impartirea poterei legisl. intre ambe camere, danduse inapoi natiunei poterea constituanta, ce o deslegase imperatorelui. —

Varietati.

— „REVISTA SCIINTIFICA", diuariu pentru vulgarisarea sciintieloru naturali si fisice, a aparutu pana acum in dóue numere, conformu programului si insciintiarei publicate si in diurnalulu nostru. Elu apare la prim'a si 15 ale fiecarei lune cate 1 cóla octavu mare si una stampa, in Bucuresci. Pretiulu pe unu anu 20 lei; pentru straintate se adauge portulu postalu.

Sumariulu numerului primu e: Prospectulu despre necesitatea propagarei sciintieloru naturale si fisice intre romani; diluviu séu potópe; insectele vatamatórie; oile merine; floricele de primavéra; fapte sciintifice diverse. Stampa: oile merine.

Nr. 2 (continuarea celoru trei primi art.) apoi despre céiu; introducerea arachidei; fantani ardiatórie séu focuri naturali; fapte sciintifice diverse. Stampa: céiu si bumbacu.

Abonamentulu se tramite deadreptulu la d. Gr. Stefanescu, strat'a Cosma Nr. 18, séu librari'a Socecu si G. Ioanide. —

— „GAZET'A SATELORU" sub redactiunea d. Ion Ionescu, vechiu profesoru de agricultura la academi'a din Iasi, inspectoru generale de agricultura si profesoru de agricultura la scóla normala primaria din Bucuresci, ese pe fiecare luna una data cate 1 cóla octavu mare, tiparin desu, cu 5 lei noi pe anu (à 40 cr.). In anulu acesta ésa ilustrata si cu plante si cu masine agricole mai importante.

Sumariulu numerului 2, ce lu primiramu tocma, e urmatoriulu: Politic'a. Administratiunea. Vestile dela orasiu. Ministeriulu nou. Program'a ministeriului. Bugetulu pe 1870. Opositiunea pentru economii. Diu'a de 11 Februariu. Caus'a nemultiamiriloru tierei. — Cestiunea jidaniloru. Statutulu fundamentalu alu Asociatiunei de resistinti'a cotropirei jidovesci in Romani'a. — Fitologi'a. Povatiuiri pentru a lucrá cu rariti'a Dombasle. — Zootechni'a. Boulu. Ras'a Durham cea mai buna pentru carne. Gravur'a boului grasu Durham incununata la Parisu in 1869. — Cronic'a agricola din tiéra. Timpulu. Dorintiele consiliieloru judeciane din 1869. Cererile relative la legea rurala. Darea de séma a inspectorelui generalu de agricultura, comerciu si industria despre lucrarile sale facute in conformitate cu legea in totu timpulu cata a functionatu. —

— „GAZET'A MEDICO-CHIRURGICALE" a spitaleloru apare de dóue ori pe luna cate una cóla in cuartu mare, redactata de unu comitetu statatoriu din dd. Dri Sutiu, Vladescu, Romniceánu, Dimitrescu in Bucuresci. Pretiulu 24 lei pe anu; in afara mai multu portulu postei.

Nr. 4 celu mai prospetu are sumariulu: despre facultatea de medicina; mecanismulu escretiunei lacrimeloru; laringita pseudo-membranosa; despre termometria clinica. Igiena publica; varietati. —

In urmarea prea inaltului mandatu alu Maiestatei Sale c. si r. apostólice

deschide directiunea c. r. a venitelóru de loterie a

XIII. loteria mare de bani

si anume pentru scopuri de binefacere comuna

pentru

partea de dincóce a imperiului.

Tota venitulu curatu alu acestei loterii este menitu

spre infiintiarea de stabilimente pentru producerea de dintele fine

spre a redicá prin aceste in modu durabilu castigula locuitoriloru din muntii „Erzgebirge" si „Riesengebirge" in Boemi'a.

Acésta loteria bine dotata contiene **1000** nimeritori, dintre cari 1. nimeritoriu de frunte cuprinde 100.000 fl.

alu 2. „ „ „ 40.000 „

alu 3. „ „ „ 20.000 „

si impreuna cu acesti'a suma totala a castigariloru

300.000 florini valuta aust.

Sortirea va urmá nesmintitu si nerevocabilu in 10 Maiu 1870.

Sortiulu custa **2 fl. 50** cr. v. a.

Sorti se potu capatá in Vien'a: la despartiementulu loteriiloru de stat pentru scopuri filantropice afiatoriu la cas'a directiunei c. r. de venituri de loterie, in cetate de Salzgries Nr. 20, si la venditorii de sorti in tierile de corón'a c. r. si r. ungaresci; la tóte casele de venituri loteriei si la oficiele de dare, la cele mai multe oficie de posta, la statiunile calloru ferate si ale naigatiunei dunarene, si la venditorii de sorti, cari se afla asiediati in tóte cetatiile si locurile mai insemnate ale imperiului.

Meniduse tota venitulu curatu alu acestei loterie nu numai unei ramu de industria indigena atatu de placuta, ci si tienandose a redicá prin prosperarea acelui modu durabilu castigulu locuitoriloru din muntii „Erzgebirge" si „Riesengebirge" in Boemi'a, cari, precum se scie, se afla in impregiurari fórte fatale, consideramdu totodata si impregiurarea, ce i pune pre cumparatorii de sorti in pasetinea, de a dobandi castiguri insemnate; directiunea c. r. a venituriloru de loteria se simte indreptatita a crede, ca impartasirea acésta intreprindere va fi pre catu se póte de via.

Dela directiunea c. r. a venituriloru de loterie.

Vien'a, 11 Decembre 1869.

Eduard Volkmer,
consiliariu c. r. de curte si directore de loteria.

2—3

CURSURILE

la bursa in 24 Mart. 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 83½ cr. v. a.	
Augsburg	—	—	121 „ 15 „	„
London	—	—	124 „ 10 „	„
Imprumutulu nationalu	—	—	61 „ 50 „	„
Obligatiile metalice vechi de 5%			71 „ 45 „	„
Obligatiunile rurale ungare			79 „ — „	„
„ „ temesiane			77 „ 50 „	„
„ „ transilvane			73 „ 25 „	„
„ „ croato-slav.			83 „ 50 „	„
Actiile bancului	—	—	725 „ — „	„
„ creditului	—	—	289 „ 80 „	„

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.